

Dosarul nr. 2ra-2172/19
2ra-51/20

Prima instanță: Judecătoria Orhei, sediul Central (jud. C. Troianovschi)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. M. Anton, I. Țurcan, V. Cotorobai)

DECIZIE

26 februarie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Dumitru Mardari
Iurie Bejenaru
Nicolae Craiu
Galina Stratulat

examinând recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Vizit Trans”, reprezentată de avocatul Larisa Ocerednaia,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Vizit Trans” împotriva Alexandrei Dobrovolschi cu privire la încasarea prejudiciului material și a cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 04 iulie 2019 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a ț ă:

La 07 septembrie 2017, prin intermediul poștei (f.d.42), SRL „Vizit Trans” a depus o cerere de chemare în judecată împotriva Alexandrei Dobrovolschi solicitând încasarea sumei de 100758, 80 de lei cu titlu de prejudiciu material, cauzat în urma accidentului rutier și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, reclamantul a invocat că la 17 aprilie 2017, aproximativ ora 20:40, în apropierea traseului M-2 „Chișinău-Soroca”, automobilul de model „Dacia Logan” cu număr de înmatriculare XXXXX, ce aparține acesteia, a fost deteriorat considerabil în urma tamponării cabalinei ce se afla la acel moment fără supraveghere pe carosabil.

Totodată, a menționat că din procesul-verbal de audiere a făptuitorului din 17 aprilie 2017, s-a stabilit că cabalina în cauză aparține pârâtei Alexandra Dobrovolschi, care a comunicat că la 17 aprilie 2017, în jurul orei 09:00, a dus calul la păscut lângă satul Cișmea și l-a legat în pripon cu lanț metalic. La ora 21:00, deplasându-se pe îmaș după cal, acesta nu a fost de găsit. Prin procesul-verbal cu privire la contravenție din 25 aprilie 2017, s-a constatat că Alexandra Dobrovolschi a încălcat prevederile pct.111.1 al Regulamentului circulației rutiere, conform căruia animalele izolate sau în turmă pot fi mânate pe drumurile publice, de regulă, pe timp de zi, numai de însoțitori, fapt ce a dus la comiterea contravenției prevăzute de art. 245 alin. (2) Cod contravențional.

Reclamantul a declarat că în baza actului de evaluare din 17 mai 2017 la

procesul-verbal de constatare a daunelor nr. 025/2017, efectuat de către „Lex Garant” SRL, s-a constatat că costul reparației pentru restabilirea automobilului „Dacia Logan”, cu numărul înmatriculare XXXXX, în urma accidentului rutier din 17 aprilie 2017, constituie suma de 100758,80 de lei.

În adresa pârâtei a expediat o somație privind achitarea sumei necesare pentru reparația automobilului. La fel, a specificat că având în vedere că somația nu a fost recepționată, a publicat notificarea în Monitorul Oficial nr. 316-321 din 25 august 2017, prin care a solicitat achitarea sumei. În final, prejudiciul nu a fost achitat.

Prin hotărârea din 21 decembrie 2018 a Judecătorei Orhei, sediul Central, s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de SRL „Vizit Trans” și s-a încasat de la Alexandra Dobrovolschi în beneficiul SRL „Vizit Trans” suma de 100758,80 de lei cu titlu de prejudiciu material cauzat în urma accidentului rutier; s-a încasat de la Alexandra Dobrovolschi în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 3022,76 de lei.

Prin decizia din 04 iulie 2019 a Curții de Apel Chișinău s-a admis cererea de apel depusă de Alexandra Dobrovolschi și s-a casat hotărârea din 21 decembrie 2018 a Judecătorei Orhei, sediul Central și s-a pronunțat o nouă hotărâre prin care s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de SRL „Vizit Trans” împotriva Alexandrei Dobrovolschi cu privire la încasarea prejudiciului material; s-a încasat de la SRL „Vizit Trans” în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 2267 de lei.

La 27 septembrie 2019, prin intermediul poștei (f.d.197), SRL „Vizit Trans”, reprezentată de avocatul Larisa Ocerednaia, a declarat recurs împotriva deciziei din 04 iulie 2019 a Curții de Apel Chișinău solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel cu menținerea fără modificări a hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului s-a invocat că instanța de apel a încălcat normele de drept material și procedural, a interpretat în mod eronat legea, cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată și a apreciat arbitrar probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară și erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În continuare a opinat că decizia instanței de apel nu poate fi menținută, deoarece concluziile redacte contravin circumstanțelor cauzei, iar litigiul a fost soluționat cu interpretarea eronată a normelor de drept material. Instanța de apel verificând legalitatea și temeinicia hotărârii primei instanțe, eronat a interpretat dreptul material care guvernează raportul juridic litigios. Interpretarea art. 1411 Cod civil a instanței de apel este absolut eronată. Or, răspunderea în baza art. 1411 Cod civil se aplică numai în cazul prejudiciului cauzat de animale care se află în paza juridică a unei persoane, asupra lor putând fi exercitată putere de direcție, control și supraveghere. Paza juridică decurge, de regulă, din dreptul pe care îl are o persoană de a se folosi de animalul respectiv, care implică prerogativa de comandă, direcție și supraveghere asupra animalului. Persoana care deține paza juridică a animalului răspunde pentru prejudiciul cauzat indiferent de vinovăția sa, deoarece art. 1411 Cod civil nu conține o reglementare specială privind posibilitatea acesteia de a proba contrariul pentru a înlătura temeiurile răspunderii. În speță, în opinia recurentului, proprietarul animalului-Alexandra Dobrovolschi nu a manifestat grija cuvenită pentru supravegherea animalului, fapt constatat printr-o hotărâre irevocabilă. În hotărârea din 27 decembrie 2018 a Judecătorei Orhei, care are autoritatea lucrului

judecat, s-a indicat despre dreptul șoferului SRL „Vizit Trans” de a se adresa cu acțiune în ordine de civilă pentru repararea prejudiciului cauzat de animalul Alexandrei Dobrovolschi, lăsat fără supraveghere de rigoare. Prin hotărârea amintită, incontestabil s-a stabilit că Alexandra Dobrovolschi a lăsat animalul fără supraveghere, deci nu a asigurat grija cuvenită pentru supravegherea și paza animalului, circumstanță care și a determinat cauzarea prejudiciului material automobilului, condus la acel moment în interes de serviciu de șoferul companiei, Valeriu Gadarag. Această hotărâre reprezintă o probă pertinentă, ce nu poate fi pusă la îndoială.

Recurentul a opinat că art. 1398 alin. (2) și 1411 Cod civil, în redacția în vigoare la data depunerii acțiunii, reglementează una dintre formele de răspundere indirectă, care nu implică faptă unei persoane, ci prejudiciile produse de animale. Răspunderea pentru prejudiciile cauzate de animale este obiectivă, fără vinovăție, fiind fundamentată pe obligația de garanție a așa-zisului „comportament” al animalului, care are ca suport riscul de activitate introdus în societate prin apropierea și folosirea de animale. Astfel, instanța de apel la adoptarea deciziei a aplicat eronat normele de drept material și a dat o apreciere greșită materialului probator, pe când prima instanță, justificat, pronunțându-se asupra aspectelor, având în susținere cadrul legal aplicabil speței, a ajuns la concluzia temeiniciei a acțiunii înaintate.

Suplimentar, a accentuat că ipoteza instanței de apel precum că prin hotărârea din 27 decembrie 2018 a Judecătorei Orhei, sediul Central, a fost încetat procesul contravențional intentat în baza art.245 alin. (2) Cod contravențional din lipsa în acțiunile Alexandrei Dobrovolschi a faptului contravenției, precum și că la materialele cauzei lipsește proba contestării și casării hotărârii judecătorești indicate, se contrazice cu textul deciziei instanței de apel din 10 iulie 2018 în cauza nr.2r-1085/18. Instanța este obligată să se pronunțe asupra cererii de chemare în judecată în baza probelor și motivelor invocate de părți. În situația în care reclamantul nu își întemeiază cererea de chemare în judecată pe procesul-verbal cu privire la contravenție și pe decizia de aplicare a sancțiunii contravenționale, este evident că soluționarea cauzei de încasare a prejudiciului nu depinde de soluția adoptată în urma examinării contestației. Astfel, instanța de apel, la pronunțarea deciziei, urma să-și argumenteze poziția numai pe normele Codului Civil, fără a se referi la cauza contravențională.

De asemenea, a precizat că instanța de apel cu referire la prezența în cadrul ședinței de judecată, a menționat că reprezentantul intimatului, Roman Ocerednîi, nu s-a prezentat. Însă la acest aspect, recurentul a accentuat că la materialele cauzei este anexat mandatul avocatului Larisa Ocerednaia, iar instanța de apel nu a citat reprezentantul intimatului, ceea ce se confirmă prin faptul că nici în procesul-verbal al ședinței din 27 iunie 2019, nici în procesul-verbal al ședinței din 04 iulie 2019, nici în decizia din 04 iulie 2019 nu s-a indicat despre avocatul Larisa Ocerednaia, mandatul căreia este anexat la materialele dosarului. Astfel, a fost încălcat dreptul la apărare garantat de art.8 Cod de procedură civilă, art. 26 al Constituției RM, art.6 CEDO.

Recurentul a afirmat că instanța de apel, contrar prevederilor art.118 alin. (3), art.130 alin.(1), art. 239, art. 373 alin.(1), (2) Cod de procedură civilă, în cauza respectivă, decizia instanței de apel a fost adoptată arbitrar, fără o apreciere a argumentelor și probelor invocate de intimat în referința la cerere de apel, depusă la

02 iulie 2019 de reprezentantul SRL „Vizit Trans”, avocatul Larisa Ocerednaia, iar faptul dat indică incontestabil la încălcarea de către instanța de apel a normelor de drept procedural, precum și la examinarea superficială și evazivă atât a apelului, cât și a cauzei deduse judecării, fără a fi verificată, în condițiile legii, legalitatea hotărârii contestate. Este evident că, la adoptarea deciziei din 04 iulie 2019, instanța de apel total a ignorat referința depusă, prin ce a încălcat dreptul recurentului la un proces echitabil garantat de art.6 alin.(1) din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale

În conformitate cu prevederile art. 434 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Instanța de apel a pronunțat decizia contestată la data de 04 iulie 2019, iar SRL „Vizit Trans”, reprezentată de avocatul Larisa Ocerednaia, a declarat recurs la 27 septembrie 2019, prin intermediul poștei (f.d.197).

Materialele cauzei atestă că decizia instanței de apel în copie a fost expediată participanților la proces la data de 29 iulie 2019, conform scrisorii de însoțire (f.d.173). Astfel, recursul declarat la 27 septembrie 2019, prin intermediul poștei (f.d.197), este în termen.

În conformitate cu art. 441 Cod de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

Prin încheierea din 18 decembrie 2019 a Curții Supreme de Justiție completul din 3 judecători a considerat recursul admisibil și a decis examinarea acestuia în fond de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) Cod de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art. 444 Cod de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Verificând legalitatea actului de dispoziție contestat, prin prisma argumentelor invocate și a materialelor din dosar, coroborat cu normele de drept material și procedural aplicabile la soluționarea litigiului dedus judecării, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție va admite recursul declarat de SRL „Vizit Trans”, reprezentată de avocatul Larisa Ocerednaia, va casa decizia instanței de apel și va menține hotărârea primei instanțe, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) Cod de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărârea primei instanțe.

Inițial Colegiul notează că prin cererea de chemare în judecată depusă împotriva Alexandrei Dobrovolschi, SRL „Vizit Trans” a solicitat încasarea sumei de 100758, 80 de lei cu titlu de prejudiciu material, cauzat în urma accidentului rutier și compensarea cheltuielilor de judecată (f.d.3-5).

Prima instanță judecând prezenta cauză, cu referire la prevederile art. 14 alin. (1), art. 514, art. 1398, art. 1411 Cod civil, prin hotărârea din 21 decembrie 2018, a constatat temeinicia acțiunii înaintate de SRL „Vizit Trans”, încasând de la pârâta Alexandra Dobrovolschi prejudiciul material solicitat (f.d.118-120).

Or, prima instanță a stabilit că pârâta Alexandra Dobrovolschi nu a asigurat grija cuvenită pentru supravegherea cabalinei, prin faptul că a legat-o pe imaş, or, calul a fost lăsat nesupravegheat de către pârâtă, a scăpat din legătoare și a ieșit fără însoțitor pe carosabil, provocând accidentul rutier.

Concomitent, a constatat că în urma acțiunilor Alexandrei Dobrovolschi, i-a fost cauzat SRL „Vizit Trans”, proprietarul autovehiculului, un prejudiciu material prin deteriorarea unității de transport, în sumă de 100758, 80 de lei.

Prin decizia instanței de apel din 04 iulie 2019, contestată cu prezentul recurs, s-a admis cererea de apel depusă de Alexandra Dobrovolschi și s-a casat hotărârea din 21 decembrie 2018 a Judecătorei Orhei, sediul Central și s-a pronunțat o nouă hotărâre prin care s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de SRL „Vizit Trans” împotriva Alexandrei Dobrovolschi cu privire la încasarea prejudiciului material; s-a încasat de la SRL „Vizit Trans” în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 2267 de lei (f.d.163-172).

Instanța de apel a punctat că SRL „Vizit Trans” nu a probat comiterea de către Alexandra Dobrovolschi a unei fapte ilicite. Or, conform materialelor dosarului contravențional și explicațiile părților, la data deteriorării autovehiculului intimitei, animalul ce aparține apelantei Alexandra Dobrovolschi nu era mînat de aceasta în ordinea stabilită de pct. 111 subpct.1) din Regulamentul circulației rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 357 din 13 mai 2009, astfel încât aceasta nu avea la momentul respectiv calitatea de conducător conform noțiunii redată în pct 7 al aceluiași Regulament.

Totodată, răspunderea proprietarului pentru prejudiciul cauzat de animal survine în baza art. 1411 Cod civil, doar în cazul în care prejudiciul a fost cauzat de o faptă/acțiune a animalului respectiv, legată causal de deteriorarea autovehiculului, condiție nerealizată în speță, în condițiile în care ieșirea animalului pe partea carosabilă nu constituie o acțiune a animalului îndreptată spre deteriorarea autovehiculului SRL „Vizit Trans”.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție apreciază ca prima instanță cu aplicarea și interpretarea corectă a normelor de drept material în raport cu circumstanțele cauzei, probele administrate, justificat a concluzionat asupra temeiniciei acțiunii, din motivele ce succed.

Conform art. 1398 alin. (1), (2) Cod civil, în redacția în vigoare în perioada de referință, cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune. Prejudiciul cauzat prin fapte licite sau fără vinovăție se repară numai în cazurile expres prevăzute de lege.

În temeiul art. 1411 alin.(1) Cod civil, în redacția în vigoare în perioada de referință, proprietarul unui animal sau persoana care se servește de animal în timpul serviciului răspunde de prejudiciul cauzat de acesta, fie că se afla în paza sa, fie că a scăpat de sub pază. Obligația reparației nu apare dacă prejudiciul a fost cauzat de un animal domestic predestinat activității profesionale, de întreprinzător sau obținerii de mijloace pentru întreținerea proprietarului, iar proprietarul animalului a asigurat grija cuvenită pentru supravegherea animalului, sau dacă dauna s-a produs chiar și în cazul manifestării unei asemenea griji.

În contextul legislației în vigoare, răspunderea menționată în art. 1411 Cod civil se aplică numai în cazul prejudiciului cauzate de animalele care se află în paza

juridică a unei persoane, asupra lor putând fi exercitată o putere de direcție, control și supraveghere. Din această categorie fac parte animalele care pot fi apropiate într-o formă oarecare și care pot fi efectiv supravegheate, și anume-animalele domestice, indiferent de specie, precum și animalele sălbatice care trăiesc în stare de captivitate, din grădinile zoologice, circuri, etc.

Răspunderea pentru prejudiciul cauzat de animale revine persoanei care la momentul cauzării prejudiciului avea paza juridică a animalului. Prin paza juridică se înțelege puterea de direcție, control și supraveghere pe care o persoană o poate exercita asupra unui animal, adică posibilitatea „păzitorului juridic” de a stăpâni și utiliza direct și personal sau prin intermediul persoanelor. Paza juridică decurge, de regulă, din dreptul pe care îl are o persoană de a se folosi de animalul respectiv, care implică prerogativa de comandă, direcție și supraveghere asupra animalului.

Prin prisma argumentelor invocate de recurent, Colegiul apreciază ca fiind întemeiată constatarea primei instanțe precum că Alexandra Dobrovolschi în calitate de proprietar al cabalinei, la momentul producerii accidentului rutier, avea paza juridică a animalului.

Aici este de remarcat că materialele cauzei atestă că în data producerii accidentului, 17 aprilie 2017, pârâta Alexandra Dobrovolschi a declarat că a priponit calul pe imaș, cu un lanț metalic, a fost la ora 15:00 pentru a adăpa calul și seara, aproximativ ora 20:00, a venit să ia calul acasă, însă calul nu era, rămăsese doar lanțul metalic. Aceste împrejurări atestă că pârâta nu a rămas pentru a supraveghea cabalina și respectiv prima instanță corect a punctat despre faptul că Alexandra Dobrovolschi nu a asigurat supravegherea calului și ca urmare a ieșit fără însoțitor pe carosabil ceea ce s-a soldat cu tamponarea cu autovehiculul pe carosabil.

De altfel, prima instanță corect a accentuat faptul că animalul a fost legat pe imaș prin pripon și lanț metalic, nu demonstrează că pârâta a manifestat grija necesară pentru supravegherea animalului.

Sub acest aspect, Colegiul reține ca fiind relevante argumentele recurentului precum că animalul a fost lăsat fără supraveghere și respectiv pârâta este responsabilă de repararea prejudiciului, referindu-se în acest sens la dispoziția instanței de judecată redată în hotărârea nr. 5r-28/18 din 27 decembrie 2018 a Judecătorei Orhei, conform căreia au fost informați participanții despre dreptul de a se adresa pentru repararea prejudiciului cauzat de animalul Alexandrei Dobrovolschi, lăsat fără supravegherea de rigoare (f.d.161-162).

În această ordine de idei, Colegiul reține ca fiind justificată poziția primei instanțe precum că pârâta Alexandra Dobrovolschi urmează să răspundă pentru prejudiciul cauzat indiferent de vinovăția acesteia.

Respectiv faptul încetării procesului contravențional în privința Alexandrei Dobrovolschi nu exclude obligația de a repara prejudiciul cauzat de animalul aflat în paza sa juridică.

Mai mult, persoana care deține paza juridică a animalului răspunde pentru prejudiciul cauzat indiferent de vinovăția sa, deoarece art. 1411 Cod civil nu conține o reglementare specială privind posibilitatea acesteia de a proba contrariul, spre a înlătura temeiurile răspunderii. În situația în care prejudiciul a fost cauzat de un animal domestic predestinat activității profesionale, de întreprinzător sau obținerii de mijloace pentru întreținerea proprietarului, legiuitorul instituie prezumția de vinovăție a acestuia. Proprietarul se poate exonera de răspundere în acest caz

dovedind că a manifestat grija cuvenită pentru supravegherea animalului și cu toate acestea dauna s-a produs.

La acest capitol, Colegiul notează că pârâta nu a justificat că animalul este folosit pentru obținerea mijloacelor pentru întreținere. Or, legiuitorul în unul dintre aceste cazuri a instituit prezumția de vinovăție, însă, totodată, nu a exclus obligația proprietarului de a proba faptul că a manifestat grija cuvenită pentru supravegherea animalului.

În altă ordine de idei, pornind de la faptul că pentru a fi angajată răspunderea în asemenea cazuri, este necesară existența unui prejudiciu cauzat de către animal, precum și că la data cauzării prejudiciului animalul să se afle în paza juridică a persoanei de la care se pretinde plata despăgubirilor, Colegiul menționează că la caz prima instanță corect a constatat că pârâta este responsabilă de plata prejudiciului material.

Reiterând circumstanțele de fapt, care conform poziției reclamantului, au dus la cauzarea prejudiciului material și respectiv obligația pârâtei la repararea acestui prejudiciu, se atestă că în data de 17 aprilie 2017, în jurul orei 20:40, în apropierea traseului M-2 „Chișinău-Soroca”, automobilul de model „Dacia Logan” cu număr de înmatriculare XXXXX, ce aparține SRL „Vizit Trans”, a fost deteriorat considerabil în urma tamponării cabalinei ce se afla la acel moment fără supraveghere pe carosabil, care s-a constatat că aparține Alexandrei Dobrovolschi.

Conform actului de evaluare la procesul-verbal de constatare a daunelor nr.025/2017 din 17 mai 2017, costul reparației pentru restabilirea autovehiculului „Dacia Logan” cu număr de înmatriculare XXXXX, la o stație autorizată de deservire tehnică, cu înlocuirea pieselor avariate, constituie 100758, 80 de lei (f.d.20).

Colegiul învederează că în sensul legislației pertinente speței, pentru angajarea răspunderii pentru prejudiciul cauzat de animale, persoana care pretinde prejudiciul trebuie să facă dovada că paguba a fost cauzat de către animal și că, la data cauzării prejudiciului, animalul se afla în paza juridică a persoanei de la care se pretinde plata despăgubirilor. Paza juridică se prezumă că aparține proprietarului animalului care a cauzat prejudiciul, până la proba contrară.

Implicit, trebuie să se dovedească existența prejudiciului și existența raportului de cauzalitate dintre „comportamentul” animalului și prejudiciu. Referitor la dovada existenței raportului de cauzalitate, este necesar doar ca să se probeze că animalul a participat la producerea prejudiciului și astfel se declanșează o prezumție a existenței raportului de cauzalitate exclusiv între participarea animalului și prejudiciu, ceea ce la caz a fost confirmat.

În speță, în sensul întrunirii unei dintre condițiile obligatorii, a fost confirmat și faptul că la data cauzării prejudiciului, animalul se afla în paza juridică a Alexandrei Dobrovolschi. Or, anume pârâta urma să asigure paza/să supravegheze animalul, precum și să dovedească că a manifestat grija cuvenită pentru supravegherea animalului

Astfel, prima instanță corect a accentuat că în urma acțiunilor Alexandrei Dobrovolschi, SRL „Vizit Trans” în calitate de proprietar al autovehiculului, i-a fost cauzat un prejudiciu material, prin deteriorarea automobilului de model „Dacia Logan” cu număr de înmatriculare XXXXX, care a fost estimat la suma de 100758, 80 de lei. De altfel, prima instanță referindu-se la actul de evaluare în justificarea

mărimii prejudiciului în raport cu obiecțiile pârâtei, l-a reținut cu titlu de probă în confirmarea valorii prejudiciului, având în vedere că nu au fost constatate anumite neconformități în raport cu prevederile legale în vigoare la data elaborării.

În această succesiune logică, Colegiul notează că la caz întrunirea condițiilor ce angajează răspunderea pentru prejudiciul cauzat de animale, a fost constatată de către prima instanță, or, Alexandra Dobrovolschi, în calitate de proprietar a cabalinei, avea paza juridică a animalului la data producerii accidentului, care s-a soldat cu deteriorarea automobilului.

La acest capitol, având în vedere argumentele instanței de apel precum că reclamantul nu a probat comiterea de către pârâtă a unei fapte ilicite, Colegiul precizează că în contextul art. 1411 alin. (1) Cod civil, proprietarul unui animal răspunde de prejudiciul cauzat de acesta, fie că se afla în paza sa, fie că a scăpat de sub pază.

În ceea ce vizează poziția instanței de apel referitor la încetarea procesului contravențional din lipsa faptului contravenției în acțiunile Alexandrei Dobrovolschi, precum și că răspunderea delictuală civilă survine în cazul întrunirii cumulative a unor condiții, iar la caz nu ar fi fost probată comiterea de către pârâtă a unei fapte ilicite, referindu-se în acest sens și la circumstanțele constatate conform materialului contravențional, Colegiul menționează că, deși, reclamantul în acțiunea înaintată indică despre faptul întocmirii procesului-verbal cu privire la contravenție în privința Alexandrei Dobrovolschi, pretențiile înaintate sunt întemeiate pe prevederile Codului Civil.

Subsidiar Colegiul notează că la soluționarea incidentului procedural referitor la suspendarea cauzei din motivul examinării contestației împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție întocmit în privința Alexandrei Dobrovolschi, instanța de recurs, examinând legalitatea încheierii primei instanțe prin care s-a dispus suspendarea procesului, care, în final, a fost casată, a conchis pornind de la circumstanțele de fapt și temeiurile de drept a acțiunii invocate de reclamant, că soluționarea cauzei privind repararea prejudiciului nu depinde de soluția adoptată la examinarea contestației, argument adus și de recurent în recursul declarat.

Mai mult, antrenarea răspunderii Alexandrei Dobrovolschi pentru prejudiciul cauzat de cabalina sa, în temeiul art. 1411 alin. (1) Cod civil, nu presupune existența vinovăției, or, persoana care deține paza juridică a animalului răspunde pentru prejudiciul cauzat indiferent de vinovăția sa. Iar în contextul prevederilor art. 1398 alin.(2) Cod civil, repararea prejudiciului operează în lipsa vinovăției în cazurile expres prevăzute de lege.

De asemenea, instanța reține faptul că răspunderea pentru prejudiciul cauzat de animale este o răspundere obiectivă fundamentată pe ideea de garanție, care, pentru a opera, nu necesită stabilirea culpei persoanei care deține paza juridică a animalului. Astfel, prima instanța corect a punctat despre întrunirea condițiilor pentru a pune în sarcina pârâtei răspunderea pentru prejudiciul cauzat de cabalină.

Alegația instanței de apel, precum și a pârâtei referitor la faptul că în temeiul pct. 45 al Regulamentului circulației rutiere, conducătorul autovehiculului are obligația de a manifesta diligență sporită și a asigura viteza ce i-ar permite o vizibilitate suficientă pentru a putea reduce viteza sau chiar ar opri întru evitarea obstacolelor apărute pe carosabil, Colegiul o apreciază ca neîntemeiată având în

vedere că din materialul probator administrat rezultă că automobilul se deplasa regulamentar, circumstanță corect reliefată și de către prima instanță.

De altfel, concluzia instanței de apel în sensul obligației conducătorului autovehiculului prin prisma pct. 45 al Regulamentului circulației rutiere, conturată în cumul cu dispozițiile art.1417 Cod civil, precum și cu faptul că reclamanta nu a comis vreo faptă ilicită ce s-ar afla în legătură cauzală cu deteriorarea bunului reclamantului, care, în opinia sa, denotă lipsa faptei ilicite imputate pârâtei, cât și legătura cauzală între fapta imputată și condițiile prejudiciabile, nu poate fi reținută în sensul exonerării pârâtei de la plata prejudiciului material prin prisma art. 1411 Cod civil.

Subsecvent, în contextul prevederilor art. 1417 Cod civil, la care s-a referit instanța de apel, la caz nu a fost stabilită culpa persoanei vătămate care ar fi contribuit la producerea prejudiciului sau la agravarea lui, în condițiile în care conducătorul automobilul se deplasa regulamentar.

Invocarea de către instanța de apel a prevederilor art. 1410 alin. (1), (2) Cod civil, răspunderea pentru prejudiciul cauzat de un izvor de pericol sportiv, deoarece în circumstanțele speței automobilul ar fi izvor de pericol sportiv, iar calul nu poate constitui izvor de pericol sportiv, la caz este irelevantă, în situația în care se pretinde prejudiciul cauzat de animal, iar în cazul antrenării acestei răspunderi, legea este clară și certă.

Adițional, Colegiul reiterează că în împrejurările reliefate anterior enunță că antrenarea răspunderii în temeiul art. 1411 Cod civil nu implică obligatoriu întrunirea tuturor condițiilor în sensul art. 1398 Cod civil, care prevede temeiul și condițiile generale ale răspunderii delictuale, având în vedere că pentru operarea răspunderii pentru prejudiciul cauzat de animale este necesar să se dovedească că prejudiciul a fost cauzat de către animal și că, la data cauzării prejudiciului, animalul se afla în paza juridică a persoanei de la care se pretinde plata despăgubirilor. Or, restrângerea cercului condițiilor necesare pentru angajarea răspunderii delictuale denotă prezența unor condiții speciale.

În plus, existența raportului de cauzalitate dintre „comportamentul” animalului și prejudiciu se probează prin faptul că animalul a participat la producerea prejudiciului, iar la acest capitol, Colegiul reiterează că repararea prejudiciului material a fost solicitată de reclamant ca urmare a tamponării autovehiculului cu cabalina, care, în final, a dus la deteriorarea automobilului, or, aceste circumstanțe au fost confirmate.

Conjunctura redată denotă că instanța de apel a interpretat eronat normele de drept material în raport cu circumstanțele cauzei, probele prezentate, pretențiile reclamantului și obiecțiile pârâtei, ceea ce a dus greșit la respingerea cererii de chemare în judecată depusă de către SRL „Vizit Trans” împotriva Alexandrei Dobrovolschi cu privire la repararea prejudiciului material.

Totodată, Colegiul învederează că instanței de judecată îi revine atributul de a examina fiecare probă în parte și de a proceda la coroborarea întregului material probatoriu administrat în cauza, dat fiind faptul că mijloacele de probă nu au o valoare prestabilită și nu sunt ierarhizate, însă au aceeași putere probatorie. În concluzie, probatoriul administrat în cursul judecării coroborat la circumstanțele speței și normele de drept nu este de natura a invalida constatările primei instanțe, astfel încât să nu fie instituită obligația pârâtei de a repara prejudiciul în sensul

pretins.

Subsecvent, Colegiul accentuează că prima instanță corect a stabilit temeinicia acțiunii înaintate de către SRL „Vizit Trans” cu încasarea de la Alexandra Dobrovolschi beneficiul SRL „Vizit Trans” a sumei de 100758,80 de lei cu titlu de prejudiciu material cauzat.

În ceea ce vizează cheltuielile de judecată, Colegiul reține ca fiind întemeiată și dispoziția primei instanțe referitor la încasarea de la Alexandra Dobrovolschi în beneficiul statului a taxei de stat în sumă de 3022,76 de lei. Or, în temeiul art. 98 alin. (1) Cod de procedură civilă, cheltuielile aferente judecării cauzei, suportate de instanța judecătorească, precum și taxa de stat, de a căror plată reclamantul a fost scutit, se încasează la buget de la pârât proporțional părții admise din acțiune dacă pârâtul nu este scutit de plata cheltuielilor de judecată.

Alte argumente invocate de recurent nu pot fi reținute, deoarece alegațiile esențiale soluționării corecte ale litigiului au fost apreciate în raport cu normele de drept aplicabile litigiului dedus judecării corelate cu circumstanțele cauzei și suportul probatoriu prezentat în acest sens.

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție va admite recursul declarat, va casa decizia instanței de apel și va menține hotărârea primei instanțe.

În conformitate cu prevederile art. 442, art. 444, art. 445 alin. (1) lit. f), alin.(3) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Vizit Trans”, reprezentată de avocatul Larisa Ocerednaia.

Se casează decizia din 04 iulie 2019 a Curții de Apel Chișinău și se menține hotărârea din 21 decembrie 2018 a Judecătoriei Orhei, sediul Central, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Vizit Trans” împotriva Alexandrei Dobrovolschi cu privire la încasarea prejudiciului material și a cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Dumitru Mardari

Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu

Galina Stratulat